

Kováts Mihály Emléknapok Karcag, 2014. május 9.

A Kováts ezredes hősi halála napján rendezett városi és iskolai emlékünnepek (s a hozzá kapcsolódó intézményi események) immár két évtizede Karcag jeles eseményei közé tartozik. Meg kell jegyezzük, hogy az egyetlen olyan jeles napunk, amiről más államokban is megemlékeznek. A karcagi születésű Kováts Mihályra ugyanis, mint az USA hadseregének egyik első szervezőjére és a függetlenségi háború hősi halottjára a tengeren túl is ünnepnap emlékeztet.

Az alkalomnak további különlegességet ad, hogy a pernyészugi 8. sz. választókerület is számon tartja. 1979-ben ugyanis itt, a Bocskai és a Liliom utcák Deák körüti torkolatánál vélték megtalálni a hős szülőházát, amelyet menten emléktáblával jelöltek meg. Az épület később, már az 1990-es évek derekán lebontásra került, a táblát pedig – Györfi Sándor szobrászművész javaslatára – egy, a közelben épített emlékhely falára helyezték. Pánti Ildikó, a kerület képviselője évtizede szervezte meg először a városrészi ünnepséget, amivel az emléknapi eseményében – az egyébként a kis parkot egész évben rendben tartó – pernyészugiak is helyet kaptak. Régebben az iskolák között váltó-futóverseny finise és díjazása zajlott itt, az idén viszont a szülőháztól indult a városi eseménysor. Pénteken délelőtt a meghívott vendégek mellett a Kováts Mihály Tagiskola tanulói, a kerület lakói gyülekeztek az emlékhelynél, ahol a Kováts Mihály Huszárbandérium vadonatúj zászlaját is meg-meglengette a szél. Kováts Mihály életére és hősi halálára Pánti Ildikó emlékezett, kifejtve, hogy az ezredes emléke karcagi hagyományok sorát gyarapította. *„Ezt a hagyományt ápolni, gazdagítani kell, mert ha nem tesszük elvéssz, s vele együtt elvéssz a múltunk is”* - figyelmeztetett a képviselő, aki szerint a hagyomány, az elődök példája erőt ad a jövő feladatainak megoldására. A kovátsos diákok műsorát követően intézmények, társadalmi szervezetek, egyesületek helyezték el koszorúikat az emlékhelyen.

Az emlékünnepek délután a Múzeumparkban, az ezúttal patinás díszletté lett kúria épülete előtt folytatódott. Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszédében a Nagykunság szívéből induló és Dél-Karolina-i harcmezőn véget érő nem mindennapi életút tanulságára helyezte a hangsúlyt. Mint kifejtette, Kováts Mihály fiatalon kötelezte el magát a katonaság, e speciális szaktudást igénylő pálya mellett. Így került a helyi iskolát követően az osztrák, később a porosz hadseregbe, s a 18. század második felének katonájaként minden jelentősebb amerikai haditérren megfordult. A képzett katona annyi hadban eltöltött év után sem tudott pihenni, hanem a szabadságát megteremteni, brit tartományból önálló államalakulattá szerveződő államok szolgálatába állt. 1778-ban már ott képezte ki az amerikai hadsereg első lovasegységét, amivel a fegyvernem alapítója és első kiképzője lett. 1779. május 11-én a Charleston városát ostromló angol csapatok elleni harcban esett el. *„Fabriczy Kováts Mihály mindezekkel – Európában és Amerikában is – megállta a helyét, s nemcsak Magyarországon, de az Egyesült Államokban is hősként tisztelik. Büszkék lehetünk rá!”* – hangsúlyozta Kovács Sándor.

Az ünnepségnek a kezdetektől fogva része a kiemelkedő munka, illetve tanulmányi előmenetel elismerése. A Kováts Mihály Baráti Társaság Egyesület 2014-ben - *„az ezredes emlékének ápolása érdekében végzett két évtizedes példamutató tevékenységéért”* - Pánti Ildikó képviselőnek adományozta a Kováts Mihály Emlékérmét. Az elismerést dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, a Baráti Társaság elnöke adta át. Húsz évvel ezelőtt, 1995-ben, az akkor még az Egyesült Államokban élő művészházaspár – Bodó Sándor és Bodó Ilona asszony – díjat alapítottak a legjobb teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazására. A Bodó-díjat

az idén Örsi Imre (8/b), Kovács Orsolya (8/b), Szakál Ágnes (8/b) (osztályfőnökük Keserűné Ébner Tünde), valamint Szabó Dorina (8/a) (osztályfőnök: Vassné Szűcs Edit) vehette át.

A megemlékezés az iskolai Kovács emléktábla megkoszorúzásával ért véget, záró eseményként pedig Györfi Sándor szobrászművész megnyitotta Bodó Sándor (1920-2013) festő- és éremművész tárlatát a Nagykun Múzeumban.

Elek György